

**MIHAI VOLONTIR, RENUMITUL ACTOR DE TEATRU ȘI CINEMA –
90 DE ANI DE LA NAȘTERE**

*MIHAI VOLONTIR, THE RENOWNED THEATER AND FILM ACTOR –
90 YEARS SINCE HIS BIRTH*

Valentina VACARCIUC¹

Abstract: *Articolul prezintă secvențe din viața și activitatea renumitului actor de teatru și film, regizor Mihai Volontir, care a fost desemnat. Cel mai bun actor al secolului XX, din cinematografia moldovenească.*

Cuvinte-chee: *Volontir Mihai (1934-2015), actori de teatru și cinema, cinematografia Republicii Moldova, educația artistică, colecția Bibliotecii Științifice USARB*

Conferința Generală UNESCO a proclamat a patra săptămână din mai ca Săptămâna Internațională a Educației Artistice. Aceasta a fost marcată pentru prima dată în 2012, iar partenerii UNESCO, guverne, instituții de învățământ, sectorul privat și membri ai societății civile s-au angajat în proiecte și activități care au subliniat forța artei pentru dialog, coeziune socială și pace. Educația artistică este una dintre cheile pentru deblocarea potențialului culturii și diversității culturale în formarea noilor căi către pace și dezvoltare durabilă. În cadrul Săptămânii Internaționale a Educației Artistice, 21-27 mai 2024 - proclamată de UNESCO la BȘ USARB a fost prezentată expoziția online [Teatrul și filmul sunt viața mea... Mihai Volontir – actor de teatru și film, regizor, Artist al poporului \(1934-2015\) \(90 de ani de la naștere\)](#) cu vizionarea fragmentelor din filme artistice, în care Mihai Volontir a interpretat roluri centrale. Expoziția online cuprinde informații referitoare la viața și activitatea renumitului actor de teatru și film, regizor Mihai Volontir, care a fost desemnat *Cel mai bun actor al secolului XX*, din cinematografia moldovenească. Sunt prezentate selectiv resurse informaționale din colecția Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți.

¹ Bibliotecară, Biblioteca Științifică a USARB, valentina.vacaciuc62@gmail.com, [\[ORCID: 0000-0002-9950-5257\]](https://orcid.org/0000-0002-9950-5257)

Mihai Volontir – unul din cei mai talentați actori ai plaiului nostru – în cele mai reușite creații cinematografice ale sale a știut să facă să vibreze sensibilitatea mulțimii. Fabuloasă popularitate de care s-a învrednicit după interpretarea rolului lui *Budulai* denotă cu precădere că actorul a devenit pentru spectator un personaj mitologic, situat între mister și revelație.

Mihai Volontir s-a născut la 9 martie în anul 1934 în satul Glinjeni, raionul Rezina, Republica Moldova. Primele studii le-a obținut la școala din Glinjeni (șapte clase). A urmat studiile la Școala Pedagogică din Orhei (1952-1955), după care a fost angajat la școala din Păpăuți, raionul Rezina, ca învățător de clasele primare și la școala serală. Fiind director al Căminului cultural Lipcenii, participă activ la toate reprezentațiile teatrului de amatori din Râbnici. Începând cu anul 1957 este actor la Teatrul Muzical-dramatic (în prezent Teatrul Național „Vasile Alecsandri”) din Bălți. A realizat o muncă actricească de succes, fapt pentru care a fost numit director artistic al acestei instituții (1988-1990). Și-a desfășurat aici activitatea pe parcursul întregii vieți, depunând un efort considerabil și la construcția edificiului (1978-1990).

Debutul (1957) lui Mihai Volontir pe scena profesională coincide cu primul spectacol „*Chirița în Iași*” de Vasile Alecsandri în regia lui B. Harcenco, cu un rol de figurant (Surugiul) la Teatrul Moldovenesc Muzical-Dramatic din Bălți. Elegantul actor cu o voce muzicală de o gingășie unică, modulară cu emoții și fermitate, a creat zeci de roluri de neuitat. S-a produs în numeroase spectacole de teatru, a evoluat în total peste o 100 de roluri.

În cinematografie a debutat în anul 1967, interpretând admirabil rolul lui *Ivan Turbincă* din neuitatul film al lui Vlad Ioniță și Gheorghe Vodă „*Se caută un paznic*”. În interpretarea lui Mihai Volontir, Ivan Turbincă devine o fastuoasă expresie a înțelepciunii omului din popor, reflectând în același timp iluziile și speranțele anilor 60. Aici, la prima sa apariție pe ecran, Mihai Volontir a demonstrat cu multă iscusință ipostaza comică a harului său actoresc. Mihai Volontir s-a filmat în circa 30 de filme. Printre aceste roluri se numără și rolul central în filmul „*Această clipă*” (1968), al regizorului Emil Loteanu. Mihai Volontir a interpretat rolul unui romantic vagabond Mihai Adam, care devine voluntar și participă benevol la luptele cu franchiștii.

În anul 1973 Mihai Volontir a jucat rolul eminentului om de stat al Moldovei, savantului-filosof, istoric, lingvist – Dimitrie Cantemir în filmul autobiografic cu același titlu. Pentru acest rol i s-a oferit Premiul de Stat al RSS Moldovenești.

Peste patru ani pe ecranele țării a apărut filmul „În zona atenției deosebite”, în rolurile centrale s-au produs Mihai Volontir și Boris Galkin. Filmul era unul de acțiune despre exerciții militare de proporții, cu implicarea tuturor tipurilor de unități militare. Acest film a ocupat poziția a cincea în anul 1978 la capitolul topul vizionărilor. În anul 1981 a fost filmată continuarea acestui film – „*Manevra de răspuns*”, rolurile centrale fiind interpretate de aceeași actori. Chipuri puternice, cu caracter au fost create de marele artist în filmele „*De la Bug și până la Visla*” și „*O întâmplare în patratul 36 – 80*”.

Dar cea mai mare priză la public a avut Serialul „*Țigan*” (1979), film despre soarta țiganului Budulai, despre răstăcirile sale pe pământ în căutarea fericirii și libertății. Filmul a avut o audiență de milioane de telespectatori. Mihai Volontir a intrat în rol atât de organic, încât mulți, fără să știe numele actorului, au început să-l numească Budulai, ca în film, crezând că acesta și este numele său adevărat. Ca urmare a acestui succes, dar și a dorinței spectatorilor s-a filmat peste șase ani continuarea serialului

Sărbători pentru suflet

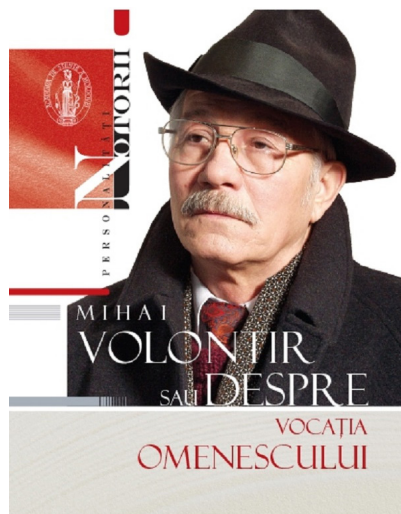
„Întoarcerea lui Budulai” (1985). Grație acestui rol, Mihai Volontir a devenit unul dintre cei mai populari actori din fosta URSS în perioada anilor '70-'80 ai sec. XX.

A interpretat peste 150 de roluri, trăite pe scenă și pe platoul de filmare în Republica Moldova, dar și în spațiul ex-sovietic, în Spania, Cehia, Germania, Bulgaria, Polonia, Argentina ș.a.

Pentru interpretarea numeroaselor roluri memorabile, a fost distins cu multiple premii în cinematografie și în teatru. Artist Emerit din RSSM; Artist al Poporului din RSSM, decernat cu medalia Meritul Civic; Artist al poporului din URSS; în 2000 – Cavaler al Ordinului Republicii și devine Cetățean de Onoare al mun. Bălți;

Este desemnat ca Cel mai bun actor al sec. XX al cinematografiei moldovenești; iar în anul 2009 i-a fost conferit titlul „Doctor Honoris Causa” al Academiei de Științe a Republicii Moldova; în anul 2014 – Devine Cetățean de Onoare al municipiului Chișinău. Mihai Volontir a fost distins cu Premiul de Stat al RSSM (1973), Premiul Național al R. Moldova (1991), Premiul Național al Federației Ruse (1984), Premiul „Frații Vasiliev” (1980) din Rusia, medalia de argint „Piotr Dovjenco” (1978), cu Medalia AȘM „Dimitrie Cantemir”, cu titlurile onorifice „Artist al Poporului din RSSM” (1974) și „Artist al Poporului din URSS” (1984). Decorat cu medalia de aur Pentru Creativitate. Mihai Volontir a fost deputat în primul Parlament al Republicii Moldova în anii 1990-1994 și unul din cei 278 de deputați care au votat Declarația de Independență a Republicii Moldova la 27 august 1991.

Printre lucrările expuse se evidențiază cartea „Mihai Volontir sau despre vocația omenescului” (Chișinău : Știința, 2011), care adună informații și date despre omul, actorul de teatru și cinema, Mihai Volontir. Ediția include: tabel cronologic, arborele genealogic al actorului Mihai Volontir, studii, articole, eseuri, recenzii, interviuri, consemnări și mărturii scrise de oameni de știință, artiști, critici de teatru, precum și fotografii din viață și de pe scenă. Lucrarea face parte din colecția de carte „Personalități notorii” și se adresează cercetătorilor din domeniul artei scenice, istoricilor, jurnaliștilor, studenților și profesorilor, tuturor celor interesați de valorile patrimoniului cultural al Republicii Moldova.

Astăzi și cineștii, și criticii de artă teatrală și cinematografică sunt datori în fața acestui artist, care, prin cele peste o sută cincizeci de roluri, trăite pe scenă și pe platoul de filmare, a făcut să vibreze sufletele oamenilor de pe toate meridianele lumii, devenind o personalitate emblematică a culturii noastre naționale. Autorul Valerie Volontir în cartea „Dialog cu actorul, regizorul și interpretul Mihai Volontir: Inedit (Chișinău: ARC, 2016) a accentuat tot conținutul cărții în jurul dialogului pe care l-a întreținut cu actorul și regizorul Mihai Volontir, completându-l cu fotografii din viața și

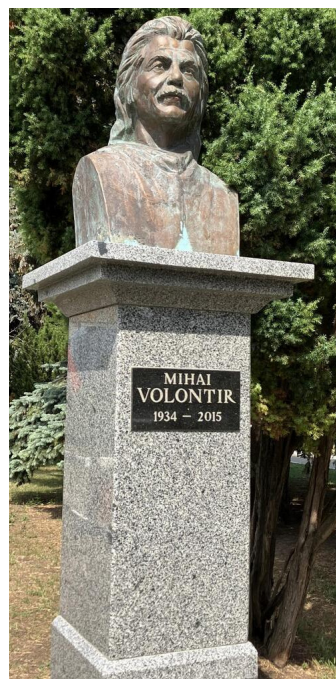
creația acestuia. Fotografiele maestrului Valerie Volontir sunt lucrări de înaltă ținută artistică și documentară, iar interviul respectiv e unul dintre cele mai reușite, conținând multe momente și detalii inedite din viața și creația artistului. Cartea cuprinde astfel date autentice din viață și din marile taine ale creației Artistului și Omului Mihai Volontir.”

Marele actor s-a stins din viață la vârsta de 81 de ani, pe data de 15 septembrie 2015. În aceeași zi, Președintele Republicii Moldova, Nicolae Timofti, a semnat un decret prin care ziua funeraliilor lui Mihai Volontir, 17 septembrie, a fost declarată drept zi de doliu național, „în semn de profundă durere cauzată de trecerea în eternitate a remarcabilului actor, promotor activ al valorilor naționale și culturale, semnatar al Declarației de Independență a Republicii Moldova, regizor și interpret de muzică”.

În memoria actorului la Bălți, în 2018, a fost dezvelită o placă comemorativă pe casa în care a locuit actorul. Peste un an a fost instalat bustul regretatului actor de teatru și film, Mihai Volontir, pe Aleea Clasicilor din orașul Bălți. Lucrarea a fost realizată de către sculptorul Gheorghe Postovanu.

În semn de recunoștință și comemorare a actorului Mihail Volontir, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor a decis emiterea mărcii și a cărții poștale în memoria maestrului. Designul emisiei este realizat de către Lilian Iașco. Din 29 noiembrie 2019 în circulație a fost pusă monedă comemorativă din seria Personalități.

Renumitul artist Mihai Volontir este o personalitate nu doar acel care a încântat publicul cu talentul său excepțional, dar și a inspirat generații întregi de tineri, devenind un simbol al dăruirii și a pasiunii pentru profesia de actor. De-a lungul carierei, a reușit să aducă pe scenă o gamă variată de personaje complexe, demonstrând o abilitate rară de a se adapta la diverse stiluri și genuri teatrale, iar prin fiecare interpretare, a lăsat o amprentă de neuitat asupra spectatorilor. Astfel, contribuția sa transcende simplul act artistic, devenind o parte integrantă a moștenirii culturale a Republicii Moldova.

Referințe bibliografice:

1. ANDON, Victor. Leonardo al artei moldovenești. *Moldova*. 2007, nr 7-8, pp. 22-23. ISSN 0132-6635.
2. BACIU, Gheorghe. *Orașul Bălți și oamenii lui*. Chișinău: [S. n.], 2011, pp. 321-322. ISBN 978-9975-78-931-8.
3. *Calendar național*, 2024. Online. Chișinău: [S. n.], 2023, pp. 87-90. ISSN 1857-1557. Disponibil: http://www.bnrm.md/files/publicatii/CN_2024.pdf [accesat 02.10.2024].
4. *Colecția Bibliotecii Științifice USARB*. Disponibil: <http://primo.libuniv.md>
5. *Maeștrii ecranului moldovenesc într-un secol de cinematografie*. Uniunea Cineaștilor din Republica Moldova. Chișinău: Ed. Bulat Art Glob, 1995.
6. *Mihai Volontir sau despre vocația omenescului*. Chișinău: Î.E.P. Știința, 2011. 268 p. ISBN 978-9975-67-809-4.
7. PROCA, Pavel. *Și noi eram o ceată tristă: Jurnalul unui sufler fără cușcă*. Chișinău: Bons Offices, 2012, pp. 18-21, 101-102. ISBN 978-9975-80-543-8.
8. *Teatrul și filmul sunt viața mea... Mihai Volontir – actor de teatru și film, regizor, Artist al poporului (1934-2015) (90 de ani de la naștere)*: Expoziție. Online. Disponibil: <http://dspace.usarb.md:8080/jspui/handle/123456789/6419> [accesat 09.10.2024].
9. VOLONTIR, Valerie. *Dialog cu actorul, regizorul și interpretul Mihai Volontir*: Inedit. Chișinău: ARC, 2016. 128 p. ISBN 978-9975-137-27-0.